

ת"פ (נצרת) 11117-06-24 - מדינת ישראל נ' יזן ח'טאב

בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"פ 11117-06-24 מדינת ישראל נ' ח'טאב ואח'
תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט מורן מרגלית

המאשימה
נגד

מדינת ישראל

הנאשמים
1. יזן ח'טאב
2. אחמד אבו עבאד (עציר)

מעמד. כינוי צד ג'

החלטה

בפניי בקשה לביטול כתב אישום לפי הוראות סעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **החסד"פ**).

בקצרה ייאמר, כי בבסיס הבקשה ניצבת הטענה כי כתב האישום נשוא תיק זה הוגש לאחר כ-4 שנים מתום החקירה.

כן נטען, כי הגשת הבקשה בשיהוי כה ניכר עלולה לפגוע ביכולת הנאשם להתגונן וכן, כי הגשת כתב האישום בתיק זה עומדת בסתירה להוראות סעיף 57א(א) לחסד"פ ולהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 4.1202.

טענה נוספת אשר הועלתה על ידי הנאשמים הינה לעניין אי עריכת שימוע בניגוד להוראות סעיף 60א' לחסד"פ.

מנגד, טוענת המשיבה כי דין הבקשה לדחייה.

מתגובת המשיבה עולה, כי אכן, כתב האישום נשוא תיק זה הוגש שלא בהתאם להוראות סעיף 57א(א) לחסד"פ ואולם, הוגשה בקשה ליועצת המשפטית לממשלה לצורך קבלת אישור להגשת כתב האישום באיחור בדיעבד.

לפיכך, עתרה המשיבה שלא להורות על ביטול כתב האישום.

לעניין טענות המבקשים בדבר אי עריכת שימוע נטען, כי נשלחו מכתבי ידוע לבאי כוחם הקודמים של המבקשים.

המשיבה ציינה, כי כפי שהוצע לב"כ המבקש 1, אשר סירב לכך, מוצע לב"כ המבקש 2 לערוך למבקש 2 שימוע בדיעבד.

דין והכרעה

לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה על כל רבדיה לדחייה ואנמק.

סעיף 57א לחסד"פ אשר כותרתו: "משך הליכי חקירה והעמדה לדין" קובע כדלקמן:

"(א) משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנוהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין; לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה..."

מצאתי טעם בטענת המשיבה לפיה הרציונל אשר עמד בחקיקתו של סעיף זה הינו זירוז רשויות האכיפה בטיפול בתיקים.

הדברים נלמדים אף מהוראות סעיף 57א(ב) לחסד"פ הקובע כי אחת לשנתיים יועבר דיווח ביחס לאחוז התיקים אשר הוגשו במסגרת הזמנים אשר נקבעה על ידי רשויות החקירה ואלו אשר נדרש אישור מטעם היועמ"ש להגשתם בשל אי עמידה בסד הזמנים אשר נקבע.

ודוק, המדובר בסד זמנים אותו קבעו רשויות החקירה ולא נקבעו על ידי המחוקק וכאמור, נקבע מנגנון המאפשר סטייה מסד זמנים זה במקרים המתאימים.

מקובלת עליי אף טענת המשיבה לפיה במסגרת חיקוק סעיף 57א לחוק, לא הייתה כוונת המחוקק

ליצור תקופת התיישנות נוספת, אלא, כאמור, המדובר בסעיף אשר נועד להביא לזירוז הליכי הטיפול בתיקים.

זה המקום לציין, כי אכן לשונו של סעיף 57א לחסד"פ הינה קטגורית, דהיינו, קובעת היא כי: "לא יוגש" כתב אישום בחלופי התקופות הקבועות בנהלים אלא באישור היועמ"ש ואולם, כך סבורני, לנוכח תכלית חקיקתו של סעיף זה, העובדה כי כוונת המחוקק לא הייתה ליצור תקופת התיישנות חדשה, יש לפרש ביטוי זה באופן בו ניתן יהיה להגיש כתב אישום כאמור, באישור היועמ"ש אף אם זה ניתן בדיעבד.

כעולה מטיעוני המשיבה, הסטייה מסד הזמנים במקרה דנן הינה למעשה מיום 15.9.23 ועד ליום 5.6.24.

אכן, אין המדובר בסטייה קלה מסד הזמנים אשר נקבע, ואולם, אין המדובר בשיהוי אשר יש בכוחו להביא לביטול כתב האישום בטענה של הגנה מן הצדק.

בהקשר זה יצוין, כי דוקטרינת ההגנה מן הצדק נקלטה במשפט הפלילי הישראלי במסגרת ע"פ 2910/94 ארנסט יפת ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נ' (2) 353.

במסגרת ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776, הורחבה גבולותיה של דוקטרינה זו (להלן: **עניין בורוביץ**):

"...ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל יידרש הנאשם להראות שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגותו הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו, עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגינות תיחס לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא למשל לרשלנותן, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל עיקר אך המחייבות, ומבססות, בבירור את המסקנה כי במקרה הנתון לא יהיה ניתן להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות..."

(שם, בעמ' 807).

כן יצוין, כי במסגרת עניין בורוביץ נקבע מבחן בן שלושה שלבים לבחינת החלתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק על מקרה ספציפי:

"...שאלת החלתה של הגנה מן הצדק על מקרה נתון טעונה בחינה בת שלושה שלבים:

בשלב הראשון על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני על בית המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות... בשלב השלישי, מששוכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון אם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב האישום..."

(שם, עמ' 807-808).

סבורני ובניגוד לטענת המבקשים, כי במקרה דנן לא התקיימו התנאים אשר נקבעו בפסיקה להקמתה של הגנה זו.

אף אם אניח כי במקרה דנן מתקיים התנאי הראשון, דהיינו, כי נפל פגם באי הגשת כתב האישום בהתאם לסד הזמנים אשר נקבע, עדיין, לאור התכלית העומדת בבסיס הוראת סעיף 57א לחסד"פ כמפורט לעיל, העובדה כי טרם חלפה לה תקופת ההתיישנות וכן, העובדה כי ניתן היה להגיש את כתב האישום בהסכמת היועמ"ש לממשלה אף במועד בו הוגש, הרי אין בהמשך ניהול ההליך הפלילי חרף התקיימותו של פגם זה משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות.

עם זאת, אין מקום להפוך את הוראות המחוקק לאות מתה ולריקון מתוכן של הוראות סעיף 57א לחסד"פ ואולם, כך סבורני, האיזון המתאים במקרה דנן הינו לאפשר למשיבה לקבל את אישור היועמ"ש בתוך תקופה של 30 ימים.

בכל הנוגע לטענות המבקשים ביחס לאי עריכת שימוע, הרי שמתגובת המשיבה עולה כי קיימות ראיות בדבר שליחת מכתבי ידוע לבאי כוחם הקודמים של המבקשים והתכתבות בנוגע לעניין זה.

לפיכך, בשלב זה ומשטרם נפרשה בפניי התשתית הראייתית הרלוונטית לעניין זה, לא מצאתי לקבלת את טענות המבקשים לעניין זה.

עוד יוער, כי בכל אופן הביעה המשיבה נכונות לקיים למבקש 2 (לאחר שב"כ המבקש 1 סירב לכך) שימוע בדיעבד.

סוף דבר:

לאור כל האמור לעיל, הנני מורה כאמור על דחיית הבקשה ביחס לביטול כתב האישום.

עם זאת, ככל ובתוך 30 ימים מהיום לא יתקבל אישור היועמ"ש"ית לממשלה להגשת כתב האישום בדיעבר, אורה על ביטולו.

לעניין טענת המבקשים בדבר אי עריכת שימוע, הרי שסוגיה זו תידון במעמד הצדדים במסגרת ישיבת התזכורת בקבועה בתיק זה ליום 15.12.24.

עד למועד זה, יודיעו המבקשים עמדתם בדבר עריכת שימוע בדיעבד.

להודיע.

ניתנה היום, כ"ז חשוון תשפ"ה, 28 נובמבר 2024,
בהעדר הצדדים.